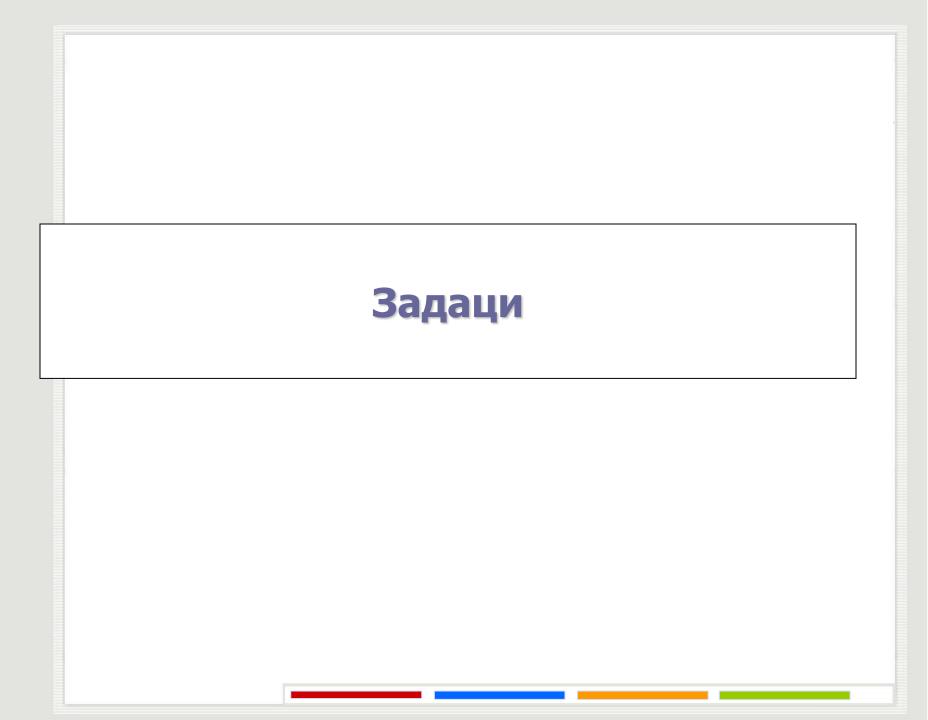

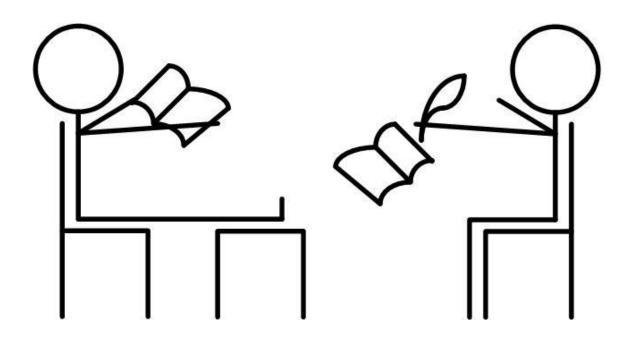
Монитори

- Монитор је скуп сталних променљивих које служе за памћење стања неког ресурса и одговарајућих процедура за имплементацију операција над ресурсом, односно сталним променљивама.
- Приступ сталним променљивама је могућ само преко процедура монитора.
- Сталне променљиве задржавају вредност између два позива мониторских процедура, док се вредности локалних променљивих унутар мониторских процедура не памте.
- Условна синхронизација код монитора се постиже операцијама *signal* и *wait* на некој условној променљивој.

Монитори

```
mname: monitor
  var декларације сталних променљивих
     декларација условних променљивих: condition;
  procedure p1(параметри);
  var декларације локалних варијабли процедуре p1
  begin
  код који имплементира р1
      cond.wait
      cond.signal
  end
```


Реализовати проблем читалаца и писаца помоћу монитора. Користити *signal and wait* дисциплину.

```
readers_and_writers: monitor;
         readcount: integer;
var:
         busy: boolean;
         OKtoread, OKtowrite: condition;
procedure startread;
begin
   if (busy or OKtowrite.queue) then
         OKtoread.wait;
   readcount := readcount + 1;
   OKtoread.signal
end:
procedure endread;
begin
   readcount := readcount - 1;
   if (readcount = 0) then
         OKtowrite.signal
end;
```

```
procedure startwrite;
begin
   if (readcount <> 0 or busy) then
         OKtowrite.wait;
   busy := true
end;
procedure endwrite;
begin
   busy := false;
   if (OKtoread.queue) then
         OKtoread.signal
   else
         OKtowrite.signal
end;
begin
   readcount := 0;
   busy := false
end.
```

Решити проблем читалаца и писаца (*Readers—Writers Problem*) проблем користећи мониторе који имају дисциплину *signal and continue*. Решење треба да обезбеди да процес који је пре стигао пре и започне операцију читања односно уписа.

```
readers_and_writers: monitor;
         number, next, readcount : integer;
var:
         OKtoWork: condition;
procedure startread;
var turn : integer;
begin
   turn := number;
   number := number + 1;
   while (turn <> next) do
         OKtoWork.wait;
   readcount := readcount + 1;
   next := next + 1;
   OKtoWork.signalAll;
end:
procedure endread;
begin
    readcount := readcount - 1;
   OKtoWork.signalAll;
end:
```

```
procedure startwrite;
var turn : integer;
begin
   turn := number;
   number := number + 1;
   while ((turn <> next) or (readcount <> 0)) do
         OKtoWork.wait;
end;
procedure endwrite;
begin
   next := next + 1;
   OKtoWork.signalAll;
end:
begin
   number := 0;
   next := 0;
   readcount := 0;
end.
```

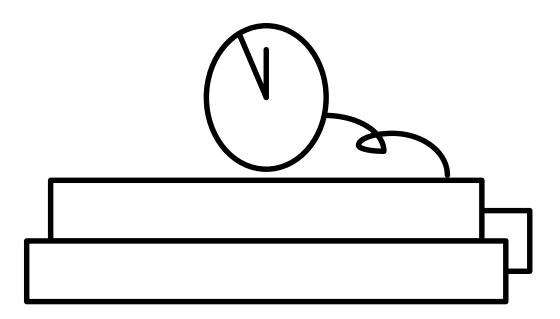
```
readers_and_writers: monitor;
var number, next, readcount : integer;
   OKtoWork: condition;
procedure startread;
var turn : integer;
begin
   turn := number;
   number := number + 1;
   if (turn <> next) do
         OKtoWork.wait(turn);
   readcount := readcount + 1;
   next := next + 1;
   if (not OKtoWork.empty) then
         OKtoWork.signal;
end;
procedure endread;
begin
    readcount := readcount - 1:
   if ((not OKtoWork.empty) and (readcount = 0)) then
         OKtoWork.signal;
end:
```

```
procedure startwrite;
var turn : integer;
begin
   turn := number;
   number := number + 1;
   while ((turn <> next) or (readcount <> 0)) do
         OKtoWork.wait(turn);
end;
procedure endwrite;
begin
   next := next + 1;
   if (not OKtoWork.empty) then
         OKtoWork.signal;
end;
begin
   number := 0;
   next := 0;
   readcount := 0;
end.
```

```
readers_and_writers: monitor;
var number, next, readcount : integer;
   OKtoWork: condition;
procedure startread;
var turn : integer;
begin
   turn := number;
   number := number + 1;
   if (turn <> next) do
         OKtoWork.wait(2 * turn + 0);
   readcount := readcount + 1;
   next := next + 1;
   if ((not OKtoWork.empty) and ((OKtoWork.minrank mod 2)=0)) then
         OKtoWork.signal;
end;
procedure endread;
begin
   readers_num := readers_num - 1;
   if ((not OKtoWork.empty) and (readcount = 0)) then
         OKtoWork.signal;
end:
```

14/41

```
procedure startwrite;
var turn : integer;
begin
   turn := number;
   number := number + 1;
   (if)((turn <> next) or (readcount <> 0)) do
          OKtoWork.wait(2 * turn + 1);
end;
procedure endwrite;
begin
   next := next + 1;
   if (not OKtoWork.empty) then
          OKtoWork.signal;
end:
begin
   number := 0;
   next := 0;
   readcount := 0;
end.
```


Реализовати монитор који омогућава програму који га позива да чека n јединица времена. Користити signal and wait дисциплину.

```
alarmclock: monitor;
         now: integer;
var:
         wakeup: condition;
procedure wakeme (n: integer);
var alarmsetting: integer;
begin
   alarmsetting := now + n;
   while (now < alarmsetting) do</pre>
         wakeup.wait (alarmsetting);
   wakeup.signal;
end;
procedure tick;
begin
   now := now + 1;
   wakeup.signal
end;
begin
   now := 0
end.
```

Реализовати монитор који омогућава програму који га позива да чека n јединица времена. Користити signal and wait дисциплину, трудити се да буди што мање процеса.

Тајмер - 1

```
alarmclock: monitor;
         now: integer;
var:
         wakeup: condition;
procedure wakeme (n: integer);
var alarmsetting: integer;
begin
   alarmsetting := now + n;
   wakeup.wait (alarmsetting);
end;
procedure tick;
begin
   now := now + 1;
   while (NOT wakeup.empty AND wakeup.minrank <= now) do</pre>
         wakeup.signal
   end;
begin
   now := 0
end.
```

Тајмер - 2

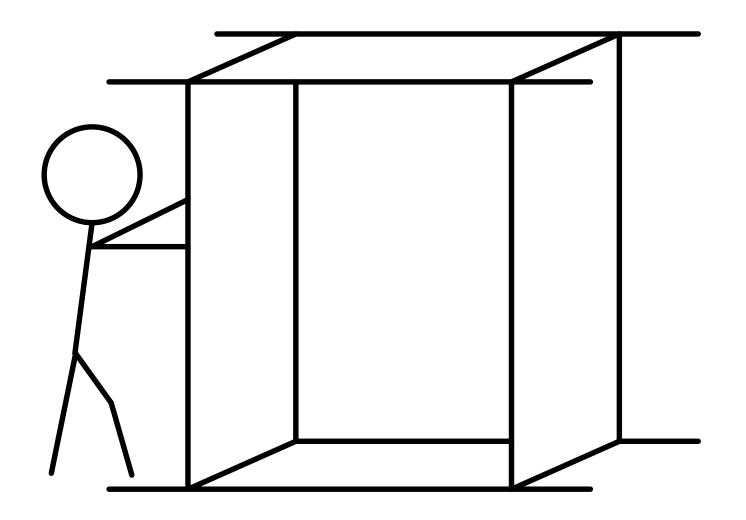
```
alarmclock: monitor;
         now: integer;
var:
         wakeup: condition;
procedure wakeme (n: integer);
var alarmsetting: integer;
begin
   alarmsetting := now + n;
   wakeup.wait (alarmsetting);
   if (NOT wakeup.empty AND wakeup.minrank <= now) do</pre>
         wakeup.signal
end;
procedure tick;
begin
   now := now + 1;
   if (NOT wakeup.empty AND wakeup.minrank <= now) do</pre>
         wakeup.signal
end;
begin
   now := 0
end.
```


Решити проблем *Producer* – *Consumer* користећи мониторе који имају *signal and wait* дисциплину.

```
Boundedbuffer: monitor;
var:
   buffer: array [0..k-1] of items;
    nextin, nextout, count: integer;
   notfull, notempty: condition;
procedure Append(v: items);
begin
   if (count = k) then
          notfull.wait;
   buffer[nextin] := v;
   nextin = (nextin + 1) \mod k;
   count := count + 1;
   notempty.signal;
end;
```

```
procedure Take(var v: items):
begin
   if (count = 0) then
          notempty.wait;
   v := buffer[nextout];
   nextout := (nextout + 1) mod k;
   count :=count - 1;
   notfull.signal;
end;
begin
   nextin := 0;
   nextout := 0;
   count := 0;
end.
```


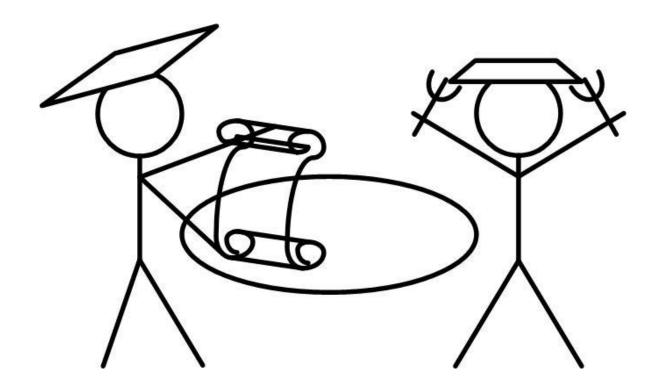
Реализујте монитор за прихватник који функционише на следећи начин: читање се обавља у бајтима само када постоји бар један бајт у прихватнику; упис се обавља у речима (по два бајта истовремено), када постоје бар два празна бајта; повремено се брише садржај целокупног прихватника на позив мониторске процедуре. Користити signal and wait дисциплину.

```
Buffer: monitor;
var slots: array [0 .. N-1] of byte;
   head, tail: 0..N-1;
   size: 0..N;
   not_full, not_empty : condition;
procedure put(first, second : byte);
begin
   if(size > N - 2) then not_full.wait;
   slots[tail] := first;
   tail := (tail + 1) \mod N;
   slots[tail] := second;
   tail := (tail + 1) \mod N;
   size := size + 2;
    if((size > 0) and (not_empty.queue)) then
          not_empty.signal;
   if((size > 0) and (not_empty.queue)) then
          not_empty.signal;
end;
```

```
procedure get(var data: byte);
begin
    if(size = 0) then
          not_empty.wait;
    data := slots[head];
    size := size - 1;
    head := (head + 1) \mod N;
    if((size <= N - 2) and (not_full.queue)) then</pre>
          not full.signal
end;
procedure cancel;
begin
    size := 0; head := 0; tail := 0;
    while((size <= N - 2) and (not_full.queue)) do</pre>
          not_full.signal
end;
begin
    size := 0; head := 0; tail := 0
end:
```

```
Buffer: monitor;
var slots: array [0 .. N-1] of byte;
   head, tail: 0..N-1;
   size: 0..N;
   not full, not empty: condition;
procedure put(first, second : byte);
begin
   if(size > N - 2) then not_full.wait;
   slots[tail] := first;
   tail := (tail + 1) \mod N;
   slots[tail] := second;
   tail := (tail + 1) \mod N;
   size := size + 2;
   if((size > 0) and (not_empty.queue)) then
                                                    not_empty.signal;
   if((size > 0) and (not_empty.queue)) then
                                                    not empty.signal;
   if((size <= N - 2) and (not full.queue)) then
                                                    not full.signal;
end:
```

```
procedure get(var data: byte);
begin
    if(size = 0) then
          not_empty.wait;
    data := slots[head];
    size := size - 1;
    head := (head + 1) \mod N;
    if((size <= N - 2) and (not_full.queue)) then</pre>
          not full.signal
end;
procedure cancel;
begin
    size := 0; head := 0; tail := 0;
    if (not_full.queue) then
          not_full.signal
end;
begin
    size := 0; head := 0; tail := 0
end:
```


Решити проблем филозофа који ручавају користећи мониторе који имају дисциплину signal and wait.

```
program DP;
const
         N = 5;
procedure philosopher(id : integer);
begin
   while (true) do
   begin
          think;
          pickup(id);
          eat;
          putdown(id);
   end;
end;
begin
   cobegin
          philosopher(0);
          philosopher(1);
          philosopher(2);
          philosopher(3);
          philosopher(4);
   coend;
end.
```

```
monitor diningPhilosophers;
var can_eat : array [0..N-1] of condition;
   state : array [0..N-1] of integer;
          {(thinking=0, hungry=1, eating=2);}
   index : integer;
procedure pickup(ID : integer);
begin
   state[ID] := 1;
   test(ID);
   if (state[ID] <> 2) then
          can eat[ID].wait;
end;
procedure putdown (ID : integer);
begin
   state[ID] := 0;
   test((ID+4) mod 5);
   test((ID+1) mod 5);
end;
```

```
procedure test (k: integer);
begin
   if ((state[(k+4) \mod 5] <> 2) \mod (state[k] = 1) \mod (state[(k+1) \mod 5] <> 2)) then
   begin
          state[k] := 2;
          can_eat[k].signal;
   end;
end;
begin
   for index := 0 to 4 do state[index] := 0;
end;
```

```
monitor diningPhilosophers;
var can_eat : condition;
   state : array [0..N-1] of integer; {(thinking=0, hungry=1, eating=2);}
   index, number : integer;
procedure pickup(ID : integer);
var turn : integer;
begin
   state[ID] := 1;
   testMe(ID);
   if (state[ID] <> 2) then
   begin
          turn := number;
          number := number + 1;
          can_eat.wait(N*turn + k);
   end:
end;
```

```
procedure putdown (ID : integer);
var ok : boolean;
begin
   state[ID] := 0;
   ok := test();
   if (ok) then ok:= test();
end;
procedure testMe (k : integer);
begin
          if (can_eat.empty
                    and (state[(k+N-1) mod N] <> eating)
                    and (state[k] = hungry)
                    and (state[(k+1) mod N] <> eating)) then
          begin
                    state[k] := eating;
          end:
end;
```

```
function test: boolean;
var k : integer;
begin
          test := false;
          if(can_eat.queue) then
          begin
                    k := can_eat.minrank mod N;
                    if ((state[(k+N-1) mod N] <> eating) and (state[k] = hungry)
                              and (state[(k+1) mod N] <> eating)) then
                    begin
                              state[k] := eating;
                              can_eat.signal;
                              test := true:
                    end:
          end:
end;
```

```
begin
```

```
number := 0;
for index := 0 to N-1 do state[index] := 0;
end;
```

Питања?

Захарије Радивојевић, Сања Делчев Електротехнички Факултет Универзитет у Београду zaki@etf.rs, sanjad@etf.rs